

Reuerendi Patris P. Hieremiæ Drexelii e Societate Iesu Opera omnia

Duobus nunc Voluminibus comprehensa, & libellis ante hac non editis
aucta ; Illvstrata, Indicibvs Moralibus, Locorum S. Scripturæ, Capitalium
Mysteriorum fidei, Rerum, & Concionum quouis anni tempore habendarum
; Congestis Et Compositis Methodo prorsus, alijs Auctoribus inusitata ; Sed
Theologis ...

Indicibvs Illvstratvs Et Avctvs Concionatoriis

Drexel, Jeremias

Antverpiæ, 1643

Cap. XI. Tobias luxuriæ hostis acerrimus.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-77031](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-77031)

gratiam, honores, opes obtinuit. Senectutem lætam, vegetam, vitam diuturnam habuit, annos duos supra centenos vixit. An non omnis elemosyna illius abundantissimè repensã, in hac etiam mortali vitã? Salomonis oraculum est: *Qui dat pauperi, non indigebit; qui despiciet deprecantem, sustinebit penuriam.* Eam quæ causam utilissimè suadet Ambrosius: *Necessitates aliorum quantum possimus juvemus, & plus interdum quam possimus.* Nusquam magis noxia est parsimonia, quam in dandã elemosynã, cuius, quivis obolus centuplici gaudet lucro. Nemo hic magis perdit, quam qui nihil vult perdere.

CAPUT XI.

Tobias luxuriæ hostis acerrimus.

Monuerat Tobias filium, respiceret cum turã Deum, respiceret homines, respiceret seipsum. Primum illud assiduam divinæ presentie venerationem, continuã Dei laudationem, jugem à peccatis omnibus aversionem complectitur. Hæc dicendo libavimus. Subjunximus præceptionem de juvandis pauperibus. Ea, quæ ad parentes honorandos, amicos & consiliarios audiendos, mercenarios tractandos, mortuos curandos spectant, alibi explicanda jam seponimus. Tertium illud est: *Respice teipsum*: quo documento superbiam potissimum, & luxuriam monet cavendam. Nos hic explicabimus, quare Tobias libidinis osor maximus tam accuratè ac sollicitè filium instruxerit, omnem vel luxuriæ umbram vitare.

§. I.

Tobias præceptio est: *Attende tibi, fili mi, ab omni fornicatione.* Cum Propheta, cum Christus, cum Apostoli suum illud inclamant: *Attendite*: animus certè adhibendus, & agendum serid. Vociferatur David: *Attendite popule meus.* Vociferatur Hieremias: *Attendite & videte.* Christus toties vociferatur: *Attendite à falsis prophetis; attendite à fermento Phariseorum;* Attendite ne graventur corda vestra crapulã. Paulus valedicēs hoc ipam Ephesinis majoribus altè impreffit: *Attendite vobis, & universo gregi.* Ita Tobias: *Attende tibi, fili mi.* Cum sermo est de libidinis vitio, inclamandum ubique omnibus altissimã voce: *Attendite vobis, attendite.* Cur autem Tobias filium tam anxie monuerit, libidinem caveret, plures sunt causæ consideratu dignissimæ.

I. Vitium libidinis vulgarissimum, quod vix ulli hominum ordini aut ætati parcat. Omnia libidinum referta. *Mundus totus in maligno positus est.* Orbi universo labem foedissimam infert luxuria. Quod Oseas jam olim deplorans: *Furtum, inquit, & adulterium inundaverunt, & sanguinem tetigit.* Omnia his nequitis plenissima: quod satis constat: & quantum ejusmodi nequitiarum supremus dies in apertè ponet, de quo jam nihil constat, quod parietes & tenebræ velant. Vir eruditus dicere solebat: Si centum juvenes ad inferos mittantur, nonaginta novem ob hoc unicum flagitium in flammam præcipitantur. Verosimilis planè conjectura. Idcirco Paulus apertissimè prædicens: *Hoc enim, inquit, scitote intelligentes, quod omnis fornicator, aut immundus non habet hereditatem in regno Christi & Dei.* Ille Domini oculus Joannes beatorum civitatem digito monstrans promulgat: *Foris canes & impudici.* Exeste Veneris mancipia, exeste libidinum prostibula, homines impuri, turpes, obscæni cogitibus, verbis, actionibus: exeste canum & hædorum lascivi greges, in flammæ Orci stabulum vestra vos rapit lascivia. Attendite vobis, ô Christiani, attendite ab omni fornicatione.

II. Vitium libidinis pertinacissimum, & pæne insanabile. Vix enim vitiorum ullum est, quod ad eodè pervicaciter & obstinatè divino spiritui resistat. Quod Sira-

Acides clarè testatur: *Verbum sapiens audivit luxuriosus, inquit, & displicebit illi. & projiciet illud post tergum suum.* Idem & Oseas deplorans: *Non dabunt, inquit, cogitationes suas, ut revertantur ad Deum suum, quia spiritus fornicationum in medio eorum, & Deum non cognoverunt.* Qui cor suum hac libidini piceatæ foeditate inquinat, nec citò, nec facillè, nisi sibi vim faciat, nitens pristino illud restituat: picem tetigit, jam hæret captivus & maculatus. Et quod longè miserrimum, nonnunquam in extremo pæne spiritu hoc lasciviæ malo infestantur, qui principis noluerunt obfistere. Novimus viros magnos, qui sub vitæ finem à nemine persuaderi poterant, ut pellices domo ejicerent; non dederunt cogitationes suas, ut reverterentur ad Deum suum. Ante annos aliquam multos vir primi nominis familiæ illustrissimæ morbo letali conficitabatur, filii jam grandes natu unã & viri religiosi complures, is maximè, qui à confessionibus erat, rogabant simul omnes, juberet feminam famæ sequoris domo excedere. Verùm nec precibus, nec rationibus ullis moveri se passus, neque tunc quidem cum extremis labris hæreret anima, amores impuros desinit, malitque animam potius relinquere, quam deserere luxuriam. Verissimum: *Non dabunt cogitationes suas, ut revertantur ad Deum suum.* Libido vitium pæne immedicabile. Cæcitas mentis, filia libidinis. Quod apertissimè dixit Oseas: *Fornicatio, & vinum, & ebrietas auferunt cor.* Attendite vobis, attendite ab omni fornicatione.

III. Luxuria & fornicatio vitiorum compendium. Quid oro virtutis habuit Herodes Antipas, qui Joannem occidit, & Christum ut fatuum irrisit? Postquam enim ausus est sui fratris conjugem Herodiadem inauspicatis nuptiis sibi jungere, omnia denique ausus est. Cetera non deterruit regem fuit: nam conciones audire, aulicum concionatorem suum eremi cultorem non contempsit, nec dicta illius animo exclusit. *Herodes enim, beato Marco teste, meruebat Joannem, sciens eum virum justum & sanctum, & custodiebat eum, & audire eo multa faciebat, & libenter eum audiebat.* Nihilominus Joannes tot divinis concionibus adulterium impedire nequit, & insuper veritati caput impendit. Salomoni non tantum regum omnium sapientissimo, sed etiam in divinis eruditissimo, veri Numinis cultori maximo, idololatriam, flagitiorum omnium Lernam, nil efficacius persuadere potuit, quam luxuria palliata; thesauros ei maximos, complures vitæ annos, summam sapientiam unica ei subtraxit incontinentia. Potuit de se fateri Salomon:

illa fuit mentis prima ruina mea.

Videte illos Sars septem viros infelicissimos, alius super alium à cacodæmonem jugulatus est. Profectò testis è caelo Angelus non eos stuprorum, aut immanium turpitudinum, aut adulteriorum insinulat, hoc unum ceteris in cautelam asserit: *Qui conjugium ita suscipiunt, ut Deum à se, & suã mente excludant, & sua libidini ita vacent, sicut equus & mulus, quibus non est intellectus, habet potestatem dæmonium super eos.* Quanti alii gravissimis sceleribus irretiti, non tamen cacodæmoni obijciuntur nequid, quemadmodum hi viri septem, quos Asmodeus interemit. Revera tam impuros homines averlat Deus jam olim dixit: *Non permanebit spiritus meus in homine in aeternum, quia caro est.* Spiritus divinus ab eã mente procul exulat, quam libidinis malum occupat. Idcirco Jobus cum dixisset: *Pepigi sedes cum oculis meis, ut ne cogitarem quidem de virgine;* continud subjunxit: *Quam enim partem haberet in me Deus desuper, & hereditatem omnipotens de excelsis?* Idcirco & Tobias non immeritò: *Attende tibi, ait, Tob. cap. 4. fili mi, ab omni fornicatione.* Cur autem filio tam sanctè educato fugam adulterii tam severe ingerit? Præter uxorem tuam nunquam patris crimen scire. Quid his monitiis opus? Adulterii summam turpitudinem, nequitiam nefandam brevibus perstringam.

§. II. Cle.

§. II.

Clemens Romanus verè dixit: *Venenum adulterii cunctis malis perniciosius*. Eò plerunque quatuor homines gravissimè læduntur, adulter & adultera, & atque utriusque conjuges. Hæc certè fœdissima est, & prorsus iniquissima matrimoniorum violatio. Et certè si mœchus aut mœcha expenderent cohesionem illam & catenam tot malorum, quæ patratum adulterium comitari solent, facillè illud caverent, dicerentque ingenuè: *Tanti perire non emo*. Plurima, gravissimæque damna & mala ex hoc uno malo consequuntur. Quod Jobus probè perspiciens: *Hoc enim nefas est, inquit, & iniquitas maxima. Ignis est usque ad perditionem devorans, & omnia eradicans geminima. Frondes & fructus, ipsamque arborem, stirpem & radicem auferit*. Quod & Hieronymus asserit: *Omnia, inquit, virtutum bona, & universa sanctorum rerum incrementa in homine consumis luxuria*. Eam ob rem Jobi ævo adulteri combusti, aliàs lapidibus obruti. Nostri hoc ævo adulteria aut impunè comittuntur, aut mollissimè puniuntur, & pœnam plerunque sola sententiæ cumena. Plinius mentionem injiciens adulterii vel in rege puniti: *Canem locutum, inquit, serpentem latrasse in prodigiis accepimus; cum regno pulsus est Tarquinius*. Reverà nunc opus foret loquerentur canes, latrarent serpentes, tot enim adulteria committuntur, tam rara plectuntur, ut pœnè verendum, ne belluæ nos accuset libidinis audacissimè patrata, rarò aut timidissimè castigata. Adulter jure gentium omnium morte mulctatur. Adulterium Chrylostomo *crimen est inexcusabile. Luxuriosus ebrio aut energumeno similis*. Subinde pauperulus furatur, quia rerum omnium inopiâ premitur; fames illum audacem facit. Adulterii scelus præteriti non potest tam honesto nomine, nefas est, iniquitas maxima est, famæ ac fortunatum evergis, certa mors est animæ. Quod Salomon confirmans: *Qui autem adulter est, inquit, propter cordis inopiam perdet animam suam: turpitudinem & ignominiam congregat sibi, & opprobrium illius non delebitur*. Atque hæc fuit causa Tobiaë filium tam sollicitè monendi: *Præter uxorem tuam nunquam patiaris crimen scire*. Præsertim cum Ninive habitarent, ubi Bacchus & Venus plurimum colerentur: Ne igitur filius tam pravis, tamque quotidianis exemplis sensum corrumpere, præcepta sanctiora in antecessum fuerant instillanda.

§. III.

Quod si libido tam severè prohibita Judæis, si ea verecundiæ ac conjugiorum fuit ratio in lege præscripta, neminemur in novâ Pudicitiam & continentiam toties inculcari à Paulo, qui divino jussu severissimè præcipiens: *Fugite, inquit, fugite fornicationem. Fornicatores enim & adulteros judicabit Deus. Nolite errare, & neque fornicari, neque idolis servientes, neque adulteri, neque molles &c. regnum Dei possidebunt. Fugite fornicationem. Omne enim peccatum, quodcumque fecerit homo, extra corpus est; qui autem fornicatur, in corpus suum peccat. An nescitis, quoniam membra vestra templum sunt Spiritus sancti, qui in vobis habitant, quem habetis à Deo, & non estis vestri? Atque ut discerent Christiani prudenter declinare quidquid olet carnem, Paulus libidinis spurcam varietatem discriminans: *Manifesta sunt, inquit, opera carnis, quæ sunt fornicatio, immunditia, impudicitia, luxuria, idolorum servitus &c. ebrietas, comestiones, & his similia, quæ prædico vobis, sicut prædixi, quoniam, qui talia agunt, regnum Dei non consequentur*. Tam strictam verò vult esse Christianorum pudicitiam, ut hæc talia non tantum nequam patranda, sed nec quidem nominanda dicat: *Fornicatio & omnis immunditia, aut avaritia, nec nominetur in vobis, sicut decet sanctos, aut turpido, aut stultiloquium, aut scurrilitas*. Denique in verba conferens paucissima omnes continentia leges: *Caro & sanguis, inquit, regnum Dei possidere non possunt*.*

A Medicinæ princeps Galenus de simplicibus medicamentis disserens: *Oleum, inquit, cutem mollit, sed interiora mordet; ita prorsus libido ad carnis petulantias bellè facit, at conscientiam lædit, animam interimit*. Quod Hebræus Sapiens de generoso ac nobili vino dicit: *idem omnino de libidine affirmandum: Ne intuearis vinum, quando flavescit, cum splenduerit in vitro color ejus: & ingreditur blandè, sed in novissimo mœchabit, ut coluber, & sic sicut in regulus venena diffundet. Oculi tui videbunt extraneas, & cor tuum loquetur perversa, & eris sicut dormiens in medio mari, & quasi sopitus gubernator amisso clavo: ita fornicatio, adulterium, & omnis libido blandè ingreditur, sed demum ut coluber & regulus letale ac erodens toxicum dispergit, periculis objicit, diversis vitiis exponit, maximis malis obruit, ita incautos perimit. Atque hæc est ab ingressu blando miserabilis & infelix exitus. Attendite vobis, attendite ab omni fornicatione. Beati mundo corde, quoniam ipsi Deum videbunt*.

CAPVT XII.

Tobias inter lacrymas jubetur esse lætus.

Tobias filius cum præceptiones aureas à parente accepisset, & unâ intellexisset pecuniam apud Gabelum depositam, dixit parenti: *Omnia quacunquè præcepisti mihi, faciam Pater: quomodo autem pecuniam hanc requiram, igo*. Nam neque Gabelum, neque viam ad Gabelum novi. Cui pater: *Gabeli yngrapha, inquit, penes me est, quam cum exhibueris pecuniam sine cunctatione reddet. Tu hoc age, fili, inquire comitem fidelem, qui te mercede ducat ignotas vias. Non distulit filius jussu parentis exequi, & mox invenit juvenem, nitidè veste amictum, & ad iter jam paratum, sed nesciebat esse Angelum. Hunc salutans Unde, inquit, mi bone juvenis, quâ gente, quâ domo es? Cui personatus Angelus respondit: Ex Israëlitis populo. Tobias iterum: *Quæ te, inquit, num viam nosti, quæ in Medos ducit? Ad quæ Angelus promptissimè: Hæc itinera, inquit, itinone crebra, mihi exactissimè nota & in ipsâ metropoli Medorum. Rages apud Gabelum tribulem nostrum hospitatus sum. Obsecro te, inquit Tobias, paucillum moræ tolera, dum hæc parenti meo nuntiem. Nuntiata omnia. Continuo senex pater accessit eum ad se rogavit. Nec cunctatus celestis juvenis seni sitens: *Gaudium, inquit, tibi sit semper*. Vocem cum gemitu excipiens Tobias cæcus: *Quæle, inquit, gaudium mihi erit, qui in tenebris sedeo, & lumen cali non video? Illico solatium instillans Angelus: Forti animo esto, ait, in proximo est, ut à Deo curesis*. Hic senex quarere, quod juveni nomen, quæ patria, quæ tribus, quæ familia sit, num filium in Medos ad Gabelum vellet ducere, mercedem non desaturam. Angelus promptissimè: *Ego, inquit, Azarias vocor, Anania Magni filius. Tuum verò filium ducam sanum, & reducam ad te. Ita in sponsonem hanc conventum, iter paratum, ac parentibus dictum, profectio datum initium. Hic è pluribus, quæ dictione profectuenda forent, unum illud Angeli votum seligimus, gaudium sit tibi semper. Hoc loco explicandum an in rebus adversis & turbidis, an in læctu & mœnore seridè hilarescere possimus, & quâ tandem ratione hæc hilaritas excitanda.***

§. I.

Non absurdè quaeritur, num in serio læctu gaudere quis possit? Possè ajo, & quandoque etiam debere. Pluribus id rationibus docebo.

I. Apostoli hanc animi læticiam non imperassent, in rebus etiam adversis exhibendam, si ea non possit exhiberi. Atqui præcipiens Paulus: *Gaudete, inquit, in Domino semper, iterum dico gaudete*. Quibus, obsecro, & quando nam

In serio læctu gaudere quis potest, pluribus rationibus probatur: Prima. Philip. 4. v. 4.